

בלמ"ס

ז"י (מחוזי) 399/15

בית הדין הצבאי המחוזי

מחוז שיפוט ז"י

אל"ם	נועה	זומר - אב"ד
רס"ן	ורד	דיין - שופטת
רס"ן	דורון	יונה - שופט

בעניין: התובע הצבאי (סרן ויקטוריה חואס)

נגד

הנאשם: סמל ז.א (ע"י ב"כ, סרן עמית שוחנצקי)

הכרעת – דין

על פי הודאתו בכתב האישום המתוקן ובפרטים הנוספים, מורשע הנאשם בשתי עבירות של הוצאת לשון הרע, לפי [סעיפים 6 + ו\(1\) ו-2\(1\) לחוק איסור לשון הרע](#), התשכ"ה – 1965.

ניתנה היום, 28/03/16, י"ח אדר ב תשע"ו, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

<u> </u> שופטת	<u> </u> אב"ד	<u> </u> שופט
--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

גזר - דין

לאחר שקילת הטיעונים, החלטנו להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. חמישה (5) חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים (2), לבל יעבור כל עבירה שעניינה הוצאת לשון הרע, פגיעה בפרטיות או הטרדה מינית.
2. הורדה לדרגת טוראי.

בנוסף, יפצה הנאשם את כל אחת מארבע המתלוננות בתיק בסכום של 4,000 ₪, ובסך הכול ישלם פיצוי בסכום של 16,000 ₪. הפיצויים ישולמו ב-16 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים (250 ₪ לחודש לכל אחת מארבע המתלוננות ובסך הכל 1,000 ₪ בכל חודש), החל מיום 10/08/16. התביעה תעביר להגנה את פרטי החשבונות לצורך התשלום. נימוקי גזר הדין יינתנו בהקדם.

ניתנה היום, 20/06/16, י"ד סיון תשע"ו, והודעה בפומבי ובמעמד הצדדים.

זכות ערעור תוך 15 ימים מיום מתן הנימוקים.

נימוקי גזר דין

1. ביום 20/06/16 גזרנו לנאשם, סמל ז.א., עונשי מאסר מותנה והורדה בדרגה, בצד פיצויים בסך 16,000 ₪, לאחר שהורשע עפ"י הודאתו בשתי עבירות של הוצאת לשון הרע. להלן נימוקי גזר הדין.

פרטי האישומים

2. כעולה מכתב האישום המתוקן והפרטים הנוספים, ביום 12/08/14 החזיק הנאשם ביישומון המכונה "סיקרטי", אשר הותקן במכשירו הסלולארי. יישומון זה מאפשר לבעליו פרסום בעילום שם של כיתוב או תמונה, כך שמחזיקי היישומון האחרים, שהם גם חברים ברשת ה"פייסבוק" של המפרסם (כמו גם חבריהם של הללו), יכולים לצפות בתמונה או בכיתוב, מבלי שזהותו של המפרסם תתגלה. באמצעות היישומון, פרסם הנאשם במועד האמור, בעילום שם, חמישה פרסומים בעלי הקשר מיני בוטה, אודות שתיים מן החיילות ששירתו עימו (טור' ט.מ. ורב"ט ש.ב.א.), תוך ציון שמותיהן המלאים ומספרה הסלולארי של אחת מהן, טור' ט.מ.. בשניים מן הפרסומים, הופיע כיתוב בדבר 'כישוריה המיניים' של טור' ט.מ. על גבי תמונת רגליה החשופות.

בעקבות הפרסומים, ובקשר אליהם, טלפנו אנשים שזהותם לא ידועה אל טור' ט.מ.. בנוסף, חיילים מן הבסיס פנו אל רב"ט ש.ב.א. ואל חיילת אחרת (רב"ט ר.ג.), וסיפרו להן כי ראו את הפרסומים.

באותו מועד, פרסם הנאשם ביישומון "סיקרטי" גם את תמונתן של רב"ט ט.מ. ורב"ט ז.מ., כשעל גבי התמונה פרסום מבוזה, בעל הקשר מיני. בעקבות כך, פנה לרב"ט ט.מ. אחד החיילים המשרתים עימה, וסיפר לה כי ראה את הפרסום ביישומון "סיקרטי".

החקירה נפתחה בעקבות קבלת הודעתן של רב"ט ט.מ. ורב"ט ר.ג., בה החשידו את הנאשם בביצוע המעשים. הנאשם עצמו מחק את יישומון "סיקרטי" ממכשירו הסלולארי, לאחר היוודע דבר הפרסומים, וכן הכחיש את הדברים בתחילת החקירה. עם זאת, לאחר שהתבקש להתקין את היישומון במכשירו לצורך בדיקה, חזר בו מהכחשתו, והודה במיחוס לו.

נתונים אודות הנאשם

3. הנאשם גויס לצה"ל בחודש אוגוסט 2012, ושירת כעובד כללי בביסלמ"ח עד יום 02/09/2015. לחובתו עבירות משמעת ספורות, כמעט כולן נושנות. מפקד מחנה ביסלמ"ח, רנ"ג רפי אסייג, חלק לו שבחים רבים, כמי ששינה את תפקודו מקצה לקצה מאז עבר לפיקודו, כשנה לאחר הגיוס. לדברי העד, גילה הנאשם אחריות רבה בניהול שגרת היחידה. במבצע "צוק איתן", סירב לצאת לביתו להתרעננות, חרף העובדה שטיפל באותה עת באחיו הנכה – וסייע לעד במשך 50 ימים רצופים בניהול השגרה בלחימה, של הכוחות הרבים שהוצבו תחת פיקודה של החטיבה. המעשים הנדונים בכתב האישום נודעו לעד מפיה של

אחת החיילות, אשר חשדה בנאשם (התובעת הבהירה, כי אין זו אחת מן המתלוננות בכתב האישום). הנאשם שהה באותה עת בחופשה, והעד הורה לו לשוב ממנה. כאשר שאל אותו לפשר העניין, הכחיש מעורבות. לאחר תחילת החקירה, אמר הנאשם לעד כי "לא חשב שזה יגיע למצב כזה, שזה היה בצחוק". כך או כך, לא שינה מתפקודו הטוב גם בתקופה זו. המקרה עורר אמנם הדים ביחידה, אך לאחר כשבועיים חזרו יחסיו של הנאשם, לפחות עם אותה חיילת שתחת פיקודו של העד, להיות כשהיו.

תא"ל מרדכי כהנא, המח"ט דאז וקאס"ר דהיום, סיפר גם הוא במכתבו (ס/3) על תרומתו הרבה של הנאשם בשטחי הכינוס במהלך "צוק איתן", ועל סירובו לצאת לביתו במהלך התקופה. היוזמה וההתנדבות שגילה בתפקידו כעוזרו של הרס"ר היו בגדר מודל לחיקוי עבור חיילי החטיבה. המלצתו של תא"ל כהנא היא להתחשב בשירותו המשמעותי ובתרומתו הרבה של הנאשם, ולאפשר לו להמשיך בחייו האזרחיים, שהיו מורכבים גם כך.

4. הנאשם סיים כאמור את שירותו בראשית חודש ספטמבר 2015. בהיעדר תמיכה כלכלית מהוריו, נאלץ לעזוב את בית המשפחה ולשכור דירה עם שותף. מזה כשבעה חודשים הוא עובד בחברת דיוור, במשרה מלאה. המשכורת החודשית משמשת לתשלום שכר הדירה והחובות שצבר, לבנק ולחברת "סלקום", המסתכמים בכ-30,000 ₪ (בינתיים, בהסדר תשלומים עוד מתקופת שירותו הצבאי, הצליח לצמצם את החוב לחברה הסלולארית). לעיתים הוא עובד גם בעבודה נוספת, שאינה קבועה, במאפייה.

בעדותו, הסביר **הנאשם** כי ביצע את המעשים במהלך חופשה באילת, לאחר מבצע "צוק איתן". הוא למד מחברים על היישומון בו מדובר, והתקין אותו במכשירו הסלולארי. החיילים שהיו עימו בחופשה "זרקו שמות" של חיילות מן הבסיס, ומתוך רוח שטות, פרסם שקרים ביחס אליהן. התמונות בהן השתמש הן תמונות ציבוריות של החיילות. כבר למחרת הפרסום, לאחר שהרס"ר ביקש ממנו לשוב לבסיס, מחק את היישומון ואת הדברים שכתב בתחילה, עקב פחד שחש, הכחיש את מעורבותו בפרסום. בהמשך, בשלב מוקדם של החקירה, התוודה על מעשיו, שכן ביקש להביע חרטה על הדברים. לאחר החקירה, ביקש את סליחתן של החיילות. אמנם, להתרשמותו, לאחר ההתנצלות, "הכל היה בסדר איתן", והן השתחררו משירות כארבעה או חמישה חודשים לאחר מכן - אך לשאלות התובעת, אישר כי רב"ט ז.מ. "הסתכלה רע על הדברים". לא היה קשר בינו לבין רב"ט ש.ב.א., לאחר שהתנצל גם בפניה, אף שגם קודם לכן היחסים בין המשפחות (המתגוררות באותו יישוב) לא היו טובים. טור' ט.מ. עזבה לבסיס אחר, כך שגם עימה לא שמר על קשר לאחר שהתנצל בפניה (הנאשם לא נשאל פרטנית לגבי יחסיו עם המתלוננת הרביעית, רב"ט ט.מ.). בדברו האחרון, שב הנאשם והביע חרטה על מעשיו.

הצהרות נפגע עבירה

5. מבין ארבע המתלוננות, הוגשו לנו שתי הצהרות נפגע עבירה, לפי [סעיף 18 לחוק זכויות נפגעי עבירה](#), התשס"א-2001 – של רב"ט ש.ב.א. ושל רב"ט ז.מ.. התרנו את הגשת המסמכים, ללא חקירה נגדית של המתלוננות, מן הטעמים שיובאו להלן בקצרה.

6. [סעיף 18א\) לחוק זכויות נפגעי עבירה](#), התשס"א-2001, קובע במפורש כי "נפגע עבירה זכאי למסור הצהרה בכתב לגוף החוקר או לתובע, על כל פגיעה ונזק שנגרמו לו בשל העבירה, לרבות נזק גוף, נזק נפשי או נזק לרכוש". כאשר מדובר בנפגע עבירת מין או אלימות, ניתן להגיש בעניינו גם תסקיר קורבן, לגביו נקבע [\(סעיף 191א\)ג\) לחוק סדר הדין הפלילי](#) [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982), כי "נפגע, שלגביו הוכן תסקיר לפי סעיף 187(ב), לא ייקרא להעיד בקשר אליו".

הדרך הקבועה בחוק להשמעת קולם של נפגעי העבירה ביחס לנזק שנגרם להם - בשלב גזירת הדין, להבדיל משלב בירור האשמה - היא אפוא דרך של הגשת מסמך כתוב. דבריו של בית המשפט העליון בפרשת **ביטון** מלמדים על כך שזו אכן דרך המלך – על מנת להגן על הנפגעים: "בית המשפט אמור לשמש כאן, ולמעשה בכל שלבי ההליך, כמגן הקורבנות אשר ניצבים בהליך ללא ייצוג ובמצב פגיע. חוויית ההופעה בבית המשפט מול הפוגע לא קלה היא לנפגע העבירה, ועל בית המשפט לוודא שחוויה זו לא תפגע בקורבן פגיעה נוספת מעבר לזו שחווה בזמן ביצוע העבירה" [\(ע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' איתמר ביטון](#), תק-על 2009(3), 1404, בעמ' 1413 (2009)).

קריאתו של נפגע העבירה לעדות על הנזק שנגרם לו תתבצע, ברגיל, רק אם התביעה תבקש זאת: "ניתן להביא את נפגע העבירה כעד במסגרת שלב הטיעונים לעונש, אך דבר זה תלוי ברצונה של התביעה ובשיקוליה". ובהמשך: "סעיף 18 מעניק זכות למסירת הצהרה בכתב בלבד מטעם נפגע העבירה, על אף שכאמור רשאית התביעה להביא את נפגע העבירה כעד מטעמה בעניין הטיעונים לעונש" [\(ע"פ 9150/08 ביטון](#) הנ"ל, בעמ' 1412-1413. ההדגשות הוספו (2009)). למקרה בו העידה מתלוננת אחת (מבין כ-50 מתלוננים), בעוד מתלוננים אחרים הסתפקו בהצהרות נפגע כתובות, מבלי שהעידו על תכנן, ראו למשל [ע"פ 10632/07 מנשה מזרחי נ' מדינת ישראל](#), בסעיף 5 לפסק הדין (10.06.2008).

7. אכן, בית הדין יוכל להזמין את נפגע העבירה להעיד, כדי להתרשם ממנו ולאפשר לו, לבקשתו, להרחיב מעבר לאמור בהצהרה הכתובה, אך זאת תוך הקפדה על מתן זכות הטיעון גם לנאשם בעניין זה: "אם החליט בית המשפט, לבקשת נפגע העבירה, לאפשר לו לומר את דברו בעל-פה באולם בית המשפט, יש לטעמי לברך על כך" (**שם**, שם). במצב דברים זה, המוסיף על ההסדר הסטוטורי של זכות טיעון בכתב, על הערכאה הדיונית לנקוט סבירות ומידתיות. וכפי שנפסק בעניין **גנאמה**, המתייחס לזכות הטיעון הכתובה בפני ועדת השחרורים, בדומה לזכות הטיעון הכתובה לעניין עונשו של נאשם:

"...אין להסיק מהסדר חקיקתי זה, המעגן את זכותו של נפגע העבירה להגיש את טיעונו לוועדה בכתב ובנוגע לסיכון הצפוי מהאסיר עם שחרורו, כי הוועדה מנועה מלהידרש לטיעונים בעל-פה של נפגע כזה, ובתוך כך להיזקק גם לנושאים החורגים מהיבט הסיכון הצפוי משחרור האסיר. בדומה לכך, ניתן להניח כי זכותו של נפגע עבירה על-פי סעיף 18 לחוק זכויות נפגעי עבירה למסור הצהרה לבית המשפט בשלב גזירת דינו של הנאשם אודות הפגיעה

והנזק שנגרמו לו, אינה שוללת את כוחו של בית המשפט להזמין את הנפגע ולשמוע את טיעונו בנושאים שונים הרלבנטיים לגזירת דינו של הנאשם.

עם זאת, על בית המשפט, ועל ועדת השחרורים, לנהוג בסבירות ובמידתיות בעשיית שימוש בכוחם להידרש לטיעונים החורגים מהסדר הסטוטוטורי הקיים. בהקשר לטיעוני נפגעי עבירה, הוועדה רשאית להחליט כי לא תסתפק בטיעונים בכתב, וכי יש מקום, בנסיבות מתאימות, לשמוע את טיעוני הנפגעים בטיעון בעל-פה כדי להתרשם באופן בלתי-אמצעי מהדברים הנטענים, וכדי שניתן יהיה, במידת הצורך, להציג שאלות ולקבל תשובות. במסגרת זו ראוי להקפיד כי הטיעונים לא יחרגו ממסגרת השיקולים הענייניים שעל הוועדה לשקול בגדר סמכותה, וכי הם יתמקדו בעניינים הרלבנטיים לצורך ההכרעה. בהפעלת כוחה האמור, על הוועדה להקפיד שלא יופר האיזון בין הצורך להתייחס לטענות הנפגע, לבין החובה לשמור על זכויות הטיעון הנתונות לנאשם".

(רע"ב 10349/08 מדינת ישראל נ' סמיר גנאמה ואח', בסעיפים 57-59 לפסק הדין (20.07.2009)).

8. בענייננו, ביקשה התביעה לנהוג בדרך שהותוותה בחוק זכויות נפגעי עבירה, ולהגיש הצהרות כתובות של המתלוננות. המתלוננות עצמן (בניגוד לנפגעי העבירה בפרשת גנאמה הנ"ל) לא ביקשו להרחיב ולהוסיף בע"פ על הצהרותיהן. הסניגור, מצידו, בבקשתו לחקור אותן נגדית, לא חלק על כך שהדברים שנכתבו בהצהרות הם דברי אמת, אך ביקש כי נוכל להתרשם, באמצעות העדות, כי תגובתן של המתלוננות למעשים היתה 'קיצונית'. מטרה זו איננה מצדיקה סטייה מן ההסדר הסטוטוטורי בחוק, של זכות טיעון בכתב – שכן התיאור בהצהרת הנפגע הוא ממילא אישי-סובייקטיבי, והוא אינו אמור לעבור בחינה של סבירות: "מובן כי סעיף זה [סעיף 18 לחוק נפגעי עבירה – ביה"ד] אף תורם להצגת תמונה כוללת וממצה של הפרשה בהביאו לידי ביטוי את נקודת מבטו של צד מרכזי בפרשה" (ע"פ 9150/08 ביטון הנ"ל, בעמ' 1413 (2009)). ההדגשה הוספה).

9. לבסוף, איננו סבורים, כטענת הסניגור, כי תיקון 113 לחוק העונשין מונע את הגשתן של ההצהרות בשלב הטיעונים לעונש. אמנם, על כתב האישום בו מודה הנאשם (והפרטים הנוספים) לכלול "את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" (סעיף 40(ג) לחוק העונשין), ואולם סעיף 40(ב)(2) לחוק מאפשר הגשת ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (ומכאן גם ראיות בעניין הנזק שנגרם מביצוע העבירה), "אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין". על רקע המגמה בה "הוכר נפגע העבירה כבעל מעמד בהקשרים שונים בהליך הפלילי, מתוך הבנת חשיבות תרומתו לראייה הכוללת והמורכבת הנדרשת בהליך העונשי, המחייב איזון בין שיקולים רבים ומגוונים" (רע"ב 10349/08 גנאמה הנ"ל, בסעיף 45 לפסק הדין (2009)) – מובן כי קבלת הצהרתו של הנפגע, גם לאחר ההודאה, תמנע עיוות דין. על אחת כמה וכמה אמורים הדברים, עת הדין עצמו (תקנה 11 לתקנות זכויות נפגעי עבירה, התשס"ב – 2002), מאפשר לנפגע עבירה, שלא הגיש את הצהרתו בשלב החקירה, להעביר לידי התביעה את הצהרתו, "בכל עת עד למועד הדיון בגזר הדין". מימוש זכות זו ודאי אינו יוצר ראייה מפתיעה מבחינת ההגנה, שאילו היתה יודעת עליה היה הדבר משפיע על נכונותה להיקשר בהדר טיעון – מה גם שההגנה עצמה נערכה כאן, לדבריה, לשמיעת

עדויותיהן של המתלוננות, להבדיל מהגשת תצהירים כתובים שלהן (השוו [ע"פ 7349/14](#) **מדינת ישראל נ' פלונית**, בסעיף 15 לפסק הדין, אליו הפנה הסניגור (14.05.2015)).

10. לאור כלל האמור, החלטנו להתיר את הגשת הצהרותיהן של שתי המתלוננות, תוך השחרת כל פרט הנוגע לעבירות, שאינו מוצא ביטוי בכתב האישום המתוקן, או הנוגע לנזק שנגרם למתלוננת אחרת. עוד קבענו כי יינתן משקל מתאים לאי הגעתן של המתלוננות לעדות, שנגרמה בשל אילוצים שונים שפירטה התובעת (כך נהג גם בית הדין המיוחד במ/11/1 התובע הצבאי הראשי נ' סא"ל ליאור קרקו, בסעיפים 8-21 לגזר הדין (04.11.2013)). בנסיבות העניין, לאחר עיון בדברים, ולאור העובדה שהסניגור אינו חולק כאמור על אמיתות דבריהן של המתלוננות, לא מצאנו להפחית ממשקלן של ההצהרות.

11. **רב"ט ש.ב.א.** ציינה בהצהרתה (ת/3) כי נפגעה עמוקות ממעשיו של הנאשם. לאחר שלמדה על הפרסום, סירבה לצאת מחדרה ביחידה, וכשהגיעה לביתה, באותו יישוב בו מתגורר גם הנאשם, הקושי אף החריף. בעקבות הפרסום, נפגע שמה הטוב, וננעצו בה מבטים בבסיס ומחוצה לו: "פתאום אנשים מסתכלים עלייך בצורה אחרת, כאילו עשיתי זאת באמת". קבלת האחריות של הנאשם לפרסום, וכן ההתנצלות שהביע בפניה, לא הועילו להפחתת הכאב שהסב לה, הקיים עד היום. יכולתה לתת אמון באחרים נפגעה, והיא השתנתה והפכה סגורה. תקוותה היא שהנאשם יפיק את לקחו, ויבין כיצד המילים הספורות שכתב הסבו לה סבל עצום, לכל חייה.

12. **רב"ט ז.מ.** מסרה בהצהרתה (ת/4), כי בעקבות הפרסום, חשה מושפלת, וחוותה תקופה קשה. במשך חמישה חודשים, עד לשחרורה משירות, היתה עדה להתלחשויות ושמעות בעניינה. הפרסומים הגיעו גם לידיעתם של חברות וחברים בעיר בה היא מתגוררת. הנאשם, לעומת זאת, בו פגשה מדי יום במסדר הבוקר, לא הפנים לתחושתה את הפגיעה הקשה שהסב לחיילות, אלא "חייך, מאושר, ולא מבין שהוא עשה טעות, לוקח הכל בהומור".

טיעוני הצדדים

13. **התביעה** הדגישה את הקלות והאנונימיות בה בוצעה העבירה, לעומת השלכותיה החמורות על המתלוננות. אף שהפרסומים נמחקו למחרת, אין לדעת מה שיעור החשיפה שזכו לה, ומכל מקום הפגיעה במתלוננות, כעולה מהצהרות הנפגע שהוגשו, היתה מתמשכת. הפרסום, בעל האופי המיני, לא היה רק מילולי, אלא נלווה לו גם פרסום מספר טלפון של אחת המתלוננות – בבחינת 'המלצה' על שירותיה. מעבר לאינטרס ההלימה ביחס לפגיעה במתלוננות, מחייב האינטרס הציבורי ענישה שבצידה הרתעה, כדי למנוע שימוש לרעה במדיה החברתית, כפי שנעשה כאן. העבירה אינה ייחודית בנסיבותיה למערכת הצבאית, ולכן חרף שחרורו של הנאשם משירות, אין להימנע מעונש של מאסר. לאור נוסחות המעשים, עתרה התביעה להשתת מאסר, למשך מספר חודשים, לריצוי בדרך של עבודה צבאית, בצד מאסר מותנה ופיצויים למתלוננות.

14. **הסנגור** לא חלק על הכיעור במעשים, אך הדגיש כי כתב האישום המתוקן מייחס עבירות של הוצאת לשון הרע, שאכיפתן היא נדירה יותר, ולא עבירות של פגיעה בפרטיות, המצויות ברף גבוה יותר של פליליות. הפרסום נעשה תוך שימוש בתמונות פומביות של המתלוננות; והיישומון בו מדובר מציב מכשול בפני צעירים, הנתונים ללחץ חברתי. מייד כאשר הבין כי המתלוננות נפגעו מן הפרסומים, הסיר אותם הנאשם, ובכך פעל לצמצום הנזק. מאז העבירות, חלף זמן ממושך ביותר, שהיווה מעין "תקופת מבחן" לגביו. די בשיהוי הממושך בהגשת כתב האישום כדי להביא להימנעות מהטלתו של מאסר בפועל, בכליאה או בעבודה צבאית, אך לכך נוספות גם נסיבותיו האישיות והמשפחתיות, ומצבו הכלכלי, אשר ייפגע קשות אם יאבד את מקום עבודתו. אף שפסיקת פיצויים למתלוננות תביא למעמסה כספית נוספת על הנאשם, יהיה בה כדי להלום את הפגיעה בהן.

דיון והכרעה

15. החומרה במעשיו של הנאשם היא ברורה. במספר פעולות פשוטות, של הקלדת תכנים משפילים, בעלי הקשר מיני, תוך ציון שמותיהן של המתלוננות; תוך ציון מספרה הסלולארי של אחת מהן; ותוך צירוף תמונותיהן של שתיים מהן – פגע הנאשם פגיעה קשה בשמן הטוב ובכבודן. בנימוק בדבר זמינותו של היישומון המאפשר פרסומים אנונימיים, ובדבר הלחץ החברתי או רוח השטות שהביאו את הנאשם לשימוש בו, אין כדי להועיל:

"אין ספק שהקלות שבפרסום במסגרת האינטרנט עלולה להרבות בפרסומי לשון הרע, בבחינת "הקלות הבלתי-נסבלת של הדיבה". האנונימיות עלולה לשמש מפלטו של מפיץ הדיבה. מאחורי פרגוד האלמוניות קל יותר להשתלח בזולת ולשחרר את חרצובות הלשון מבלי לשאת באחריות. בכך עלולה להתאפשר פגיעה חמורה בזכות לשם טוב - זכות יסוד בעלת משקל רב במשטר חוקתי המכיר בכבוד האדם...

אכן "הזכות לשם הטוב של האדם היא ערך יסוד בכל משטר דמוקרטי. היא תנאי חיוני לחברה שוחרת חירות. היא מבוססת בין השאר, על הצורך בהערכה פנימית, בגאווה אישית ובהכרה אישית בין בני אדם" ([בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור, פ"ד נג' \(3\) 817, 832](#)). שמו הטוב של אדם - המוניטין שצבר לעצמו במהלך חייו - הוא נכס מקניינו, הנרכש לעיתים בעמל רב ולאורך זמן. הוא מהווה ביטוי חשוב לכבודו של האדם: הן כבוד במובן honor, לאמור - ההוקרה וההכרה הנובעים ממעמדו בחברה אליה הוא משתייך, והן כבוד במובן dignity, לאמור - ערכו הפנימי של האדם. שמו הטוב של אדם מאפשר לו להימנות על בני הקהילה, ובכך להגשים את עצמו ולעצב את אישיותו (ראו R.C. ost, The Social Foundations of Defamation Law: Reputation and the Constitution, 74 Cal. L. R. 691 (1986)).

הזכות לשם טוב ולכבוד אינה מתאינת במרחב הווירטואלי ואין להסכין עם הילכדותה ברשת".

(רע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ, בסעיפים 16-18 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה ריבלין. ההדגשה הוספה (25.03.2010). וראו, בדומה, לגבי עבירות של הטרדה מינית ומעשה מגונה, את הקביעה לפיה "אין ליצור שטח אקס-טריטוריאלי במרחב האינטרנטי": רע"פ 1201/12 יוסף קטיעי נ' מדינת ישראל, תק-על (1)2014, 1689, בעמ' 1705 (2014); ע"פ 2656/13 פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על (1)2014, 4422, בעמ' 4428 (2014).

16. אף שהנאשם מחק את הפרסומים ואת היישומון ממכשירו הסלולארי כבר למחרת, לאחר שנקרא ע"י מפקדו לשוב אל היחידה – הרי מכתב האישום עולה כי אנשים שזהותם לא ידועה אכן טלפנו אל טורי ט.מ., בקשר לפרסום, בעקבות פרסום מספרה הסלולארי. מעבר לכך, הצהירו כאמור רב"ט ש.ב.א. ורב"ט ז.מ. על השלכות, לאורך זמן, של הפרסום, בבסיס ומחוצה לו. ההתלחשויות והמבטים שנעצו ברב"ט ש.ב.א. ורב"ט ז.מ., כמתואר בהצהרותיהן, מלמדים כאלף עדים על כי מלבד הפגיעה בכבודן של החיילות, נפגע כאן גם ערך הרעות, שהוא הבסיס לקיומה של יחידה צבאית (ראו, בהיקש, את ע/55/06 **התובע הצבאי הראשי נ' שמואל גבאי** (2006), והאסמכתאות שם).

17. לאור כל אלה, מצאנו לקבוע לעבירות מתחם ענישה הכולל, ברף העליון שלו, רכיב של מאסר, בדרך של כליאה ממשית, גם אם לתקופה פחותה מזו שהוטלה בעבירות של פגיעה בפרטיות, בגין צילום והפצת תמונות אינטימיות (ראו והשוו, למשל, את ע/37/15 **סמל יוסף מולה נ' התובע הצבאי הראשי**, שם אושרו 45 ימי מאסר בגין צילום סרטון, בלא שהופץ (2015); וכן ע/113/14 **סמ"ר אבירן משיח נ' התובע הצבאי הראשי** (2015), שם הוטלו, מבלי למצות את חומרת הדין, 75 ימי מאסר בגין צילום סרטונים, הפצתם וצפייה בסרטונים שצילם חייל אחר. בקשת רשות ערעור נדחתה: [רע"פ 1267/15 אבירן משיח נ' התובע הצבאי הראשי](#), תק-על 2015(1), 8683, בעמ' 8686 (2015)). לרמת ענישה בערכאות הדיוניות האזרחיות בגין הפצת תמונות אינטימיות, יצירת תמונות פיקטיביות והפצתן, ראו הסקירה בת"פ (פתח תקוה) 15-09-33837-09 **מדינת ישראל נ' י' י' כ'**, בסעיף 23 לפסק הדין (02.06.2015)). באחד המקרים הנזכרים שם – [ת"פ \(פ"ת\) 47244-01-11 מדינת ישראל נ' נאור עבודי](#) (04.05.2015), שם נגזרו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות – אמנם לא דובר בהפצת תמונות אינטימיות, אלא בפרסום פרטיה של המתלוננת באתרי היכרויות וארוטיקה, באופן שהביא לפניות רבות של גברים אליה. עם זאת, הנאשם שם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, גם בהטרדה מתמשכת של המתלוננת ואף באיומים עליה. בניגוד לענייננו, דובר במעשים להם קדם תכנון מדוקדק, ואשר השתרעו על פני תקופה של מספר חודשים.

לפיכך, מצאנו לקבוע לעבירות הנדונות כאן מתחם ענישה שבין מאסר מותנה למאסר למשך 45 ימים, בצד הורדה לדרגת טוראי, שכן המעשים אינם מתיישבים עם דרגה פיקודית כלשהי.

18. בתוך המתחם, אין ניתן להתעלם מן הזמן הניכר – כמעט שנתיים ימים – מאז ביצוע העבירות. כתב האישום הוגש בשיהוי משמעותי, של כשנה ושלושה חודשים לאחר ביצוען של העבירות. מוסכם בין הצדדים, כי תיק החקירה סוכם זמן קצר לאחר האירועים, בחודש ספטמבר 2014, וכי פעולת החקירה היחידה שבוצעה לבקשת הפרקליטות נערכה רק שנה לאחר מכן, בחודש ספטמבר 2015 (ואף לאחריה, נדרשו עוד כשלושה חודשים להגשת האישום, לקראת סוף חודש דצמבר 2015). לא נמסרו הסבר או הצדקה כלשהי לעיכוב הרב בנקיטת ההליכים, והוא ודאי אינו רובץ לפתחו של הנאשם.

לעניין זה, כבר נפסק כי "אין ספק, כי בנסיבות המתאימות שיהוי משמעותי בהגשת כתב אישום עשוי להוות שיקול להקלה בגזר הדין" (ע"פ 5920/13 זוסף מרדכי אטלן נ' מדינת ישראל, בסעיף 44 לפסק הדין (02.07.2015)). במקרים בהם מדובר "בהתמשכות הליכים משמעותית שאין לה הצדקה סבירה, ובשים לב ליתר הנסיבות, יהא אכן מקום לפטור נאשם מעונש מאסר בפועל" (ע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל, בסעיפים 336-337 לפסק הדין (31.12.2008); וכן רע"פ 8009/10 מיכה זכאי נ' מדינת ישראל, בפסקה י"ב לפסק הדין (20.01.2011)).

19. כידוע, שיקולי שיקום עשויים להצדיק הסתפקות ברף התחתון בתוך מתחם הענישה, גם מקום בו הם אינם מצדיקים חריגה ממנו (ראו ע"פ 2849/13 מדינת ישראל נ' טייצאן טגבה, בסעיף 14 לפסק הדין (13.08.2013)). כאן, החל הנאשם בחייו האזרחיים עוד קודם להגשת כתב האישום. הוא מכלכל את עצמו, ועבודתו (במשרה מלאה) מאפשרת לו להשיב את חובותיו הרבים. מאסר בכליאה, או אף בדרך של עבודה צבאית, עלול להביא לפיטוריו. לטעמנו, תוצאה זו איננה מידתית, בשים לב לשירותו הצבאי המועיל, עליו הצביעו מפקדיו (סעיף 40א(1) ו-7(7) לחוק העונשין), ובמיוחד בראי הנושנות והשיהוי הניכרים (סעיפים 40א(9) ו-10 לחוק העונשין).

20. ההכרעה בשאלת משקלו של השיהוי תתקבל בהתחשב ב"משך השיהוי וטעמיו, חומרת העבירה וטיבה, הנזק שנגרם לקורבן העבירה, האם תרם הנאשם לשיהוי בהתנהלותו ועוד. בשוקלו את סוגיית השיהוי ותוצאותיה שומה על בית המשפט ליתן משקל נכבד לנאשם ולפגיעה בו מעצם השיהוי, אך עליו להביא בחשבון גם את הפגיעה באינטרס הציבורי ובקורבן העבירה" (ע"פ 4434/10 אבי יחזקאל נ' מדינת ישראל, בסעיף 9 לפסק הדין (16.03.2011)). ההדגשה הוספה). בענייננו, האיזון שבין הפגיעה בנאשם עקב השיהוי, לבין הפגיעה שהסב במעשיו לנפגעות העבירה, יבוא לידי ביטוי בהימנעות מגזירת מאסר, אך בצידה, הטלת רכיב משמעותי של פיצוי כספי לכל אחת מן המתלוננות: "קשה להפריז בחשיבות הנודעת לפסיקת פיצויים לנפגעי עבירה... ראוי לעשות שימוש בסמכות לפסוק פיצויים בהליך הפלילי, אשר מקלה על נפגעי העבירה ובמקרים רבים חוסכת מהם את הצורך לנהל הליך אזרחי, שעלול להיות יקר וארוך" (ע"פ 1076/15 אבנר טווק נ' מדינת ישראל, בסעיף 3 לפסק דינה של כב' הש' ברק ארז (07.06.2016)). נזכיר, כי יעילותו של הפיצוי בתחום איסור לשון הרע היא לכתחילה אחד הנימוקים לריסון שבהפעלת ההליך הפלילי, לעומת הסעד האזרחי הנתון לנפגע (ראו "חקירה והעמדה לדין בעבירה לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965", הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 4.1107, בסעיף 10(ב) (התשס"ו)).

21. נוכח כלל האמור, החלטנו להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. חמישה (5) חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים (2), לבל יעבור כל עבירה שעניינה הוצאת לשון הרע, פגיעה בפרטיות או הטרדה מינית.

2. הורדה לדרגת טוראי.

בנוסף, קבענו כי על הנאשם לפצות את כל אחת מארבע המתלוננות בתיק בסכום של 4,000 ₪, ובסך הכל לשלם פיצוי בסכום של 16,000 ₪. הפיצויים ישולמו ב-16 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים (250 ₪ לכל אחת מארבע המתלוננות, ובסך הכל 1,000 ₪ בכל חודש), החל מיום 14/08/2016.

התביעה תעביר להגנה את פרטי החשבונות לצורך התשלום.

זכות ערעור כחוק.

הנימוקים ניתנו בלשכה, היום, 27/06/16, ויועברו לצדדים ע"י המזכירות.

(-)	(-)	(-)
שופט	אב"ד	שופטת

העתק נכון מן המקור
עו"ד יונתן רדה, סרן
ע. משפטי לנשיאת ביה"ד
חתימת המגיה
נערך ע"י ב.ק.

תאריך הדפסה: 28/06/2016

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נועה זומר 399/15-54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה